

بیمارستان امام حسین (ع) گلپایگان

راهنمای خود مراقبتی در تزریق سلگزان

کد محتوا: P.E Int..139.16.1

دفتر آموزش سلامت بیمار واقع در
درمانگاه تخصصی می باشد و برای
در یافت مشاوره آموزش سلامت با تلفن
۵۷۲۴۱۰۲۱ داخلی ۲۳۰ روز های زوج از
ساعت ۱۱ تا ۱۲ تماس بگیرید.

ghhospital.mui.ac.ir.

عوارض جانبی ناشی از کلگزان

ایجاد کبودی، حساسیت و واکنش های موضعی خفیف
درد
هماتوم (خونریزی روزن پوستی که ایجاد توده می کند).
قرمزی پوست وندول (بر جستگی کوچک و سفت موضعی
در محل تزریق) می باشد.

عوارض جانبی کمتر شایع

خونریزی از محل زخم جراحی
هر نوع خونریزی دیگر مانند خونریزی از محل تزریق
خونریزی از بینی وجود خون در ادرار مشاهده خون هنگام
سرفه کردن و یا استفراغ خونی.
کبودی غیر عادی که در اثر ضربه یا علت واضح دیگری
ایجاد نشده باشد.

شرایط نگهداری کلگزان

کلگزان را در دمای اتاق (۲۵ درجه)
دور از نور و رطوبت نگهداری کرده
از یخ یزدگی آن درون یخچال جلوگیری کنید

تهیه کننده: مهدیه یاوری کارشناس پرستاری

مشاور علمی: دکتر روحانی متخصص داخلی

پس از تزریق

این امکان وجود دارد که تا حدود ۲۰ دقیقه بعد از
تزریق در محل تزریق احساس سوزش و گزگز کنید،
این مسئله طبیعی بوده و جای هیچ نگرانی را در بر
ندارد. فقط ناحیه تزریق را نخاراندید و با دست آن را
سایش ندهید چرا که بعدا در اطراف محل تزریق شاهد
کبودی خواهید شد.

بایدها و نبایدها در استفاده از کلگزان

- دارو را به همان میزان تجویز پزشک و هر روز در
زمان معین و بر اساس نسخه خود مصرف نمایید.
- هنگام اصلاح صورت و استفاده از چاق و سایر ابزار
برنده دقت کافی به عمل آورید.
- در صورت استفاده از داروهای دیگر و مکمل های
غذایی یا گیاهی با پزشک خود مشورت کنید.
- **نباید** پس از برداشتن سرپوش سوزن آن را به طرف
پایین بگیرید و یا اجازه دهید با چیزی تماس پیدا کند.
- **نباید** سرپوش سوزن را برای درآوردن بپچانید چرا
که ممکن است باعث خم شدن سوزن گردد.
- **نباید** کلگزان را درون زخم، کبودی و یا جایی که
لباس می تواند با آن تماس داشته باشد و یا روی آن
کشیده می شود تزریق کنید.
- **نباید** پس از تزریق محل تزریق را ماساژ دهید و گرنه
باعث ایجاد کبودی می شود.
- **نباید** کلگزان را منجمد نمایید. آن را در دمای اتاق
نگهداری کنید.
- **نباید** در صورت مصرف کلگزان با وارفاین همزمان از
داروهای زیر استفاده کنید: آسپرین، داروهای مهار کننده
پلاکت مثل سالیسیلات ها، داروهای ضد التهابی غیر
استروئیدی، داروهای سرما خوردگی ضد آلرژی یا
مسکن های حاوی هر کدام از این داروها.

موارد مصرف

گلکزان یا آمپول آناکساپرین سدیم برای پیشگیری از لخته شدن خون در وریدهای عمقی بدن به کار می‌رود. جدا شدن این لخته‌ها از دیواره رگ منجر به انتقال آن به انسداد مسیر رگهای ریه و مغز می‌شود.

عوامل مستعد کننده ایجاد لخته در وریدهای

عمقی

- عدم تحرک به مدت طولانی
- سن بالای ۴۰ سال، چاقی
- سابقه ابتلا به ایجاد لخته در وریدهای عمقی
- نارسایی قلبی و ریوی
- ذات الریه
- اختلالات خونی یا عروقی
- مصرف قرص‌های ضد بارداری

علائم ایجاد لخته در وریدهای ضد بارداری

- درد یا حساسیت در لمس
- تورم و تغییر رنگ یا قرمزی عضو
- گرم شدن پا یا ساق پا

علائم جابجایی لخته خون در رگ های ریه

- درد قفسه سینه، تنگی نفس، ضعف و تب خفیف
- نبض تند، تنفس تند و سریع
- سرفه همراه با خلط خونی یا بدون خلط خونی

چگونه باید کلکزان را تزریق کرد؟

اول دستان خود را با آب و صابون خوب بشوید. پس از تمییز کردن محل تزریق با الکل اجازه دهید آن محل خشک شود و سپس تزریق را آغاز کنید چون وجود رطوبت موجود افزایش احساس سوزش می‌شود.

سرنگ را دست خود گرفته و غلاف پلاستیکی آن را با دقت بیرون بکشید (دقت کنید که نیکدل (سوزن) استریل به جایی برخورد نکن چنانچه قطره از قسمت انتهای سوزن خارج شد پیش از تزریق با ضربه زدن بر روی سرنگ آن را برطرف کنید.

تزریق را آغاز کنید قبل از تزریق سرنگ آماده شده را هواگیری نکنید.

تزریق رد حالت نشسته یا خوابیده انجام دهید. قسمتی از سطح شکم در طرف چپ و یا راست، از پهلوی تا ۵ سانتی متر مانده به ناف را انتخاب کنید. زیرا دارای بافت زیر جلدی آزاد می‌باشد.

پوست تمیز ناحیه شکم را با دست دیگر خود (به کمک انگشت شست و سبابه (نیشگون مانند بالا بیاورید (فشار ملایم وارد کنید تا فقط یک پشته ایجاد شود). سپس سرنگ را در حالت ۹۰ درجه تا آخر وارد محل برجسته کنید.

چین پوستی شکم را تا پایان تزریق به آرامی نگه دارید چون در این حالت دارو تنها وارد بافت چربی شکم می‌شود و به عضله نمی‌رسد.

• بافت زیر جلدی همان بافت چربی دار که بین پوست و ماهیچه قرار دارد.

• همانطور که محل برجسته در دست شماست تزریق را به آرامی و با دقت انجام دهید تا جایی که کلکزان موجود در سرنگ خالی شود.

• همانطور که محل برجسته در دست شماست سرنگ را به آرامی و مستقیم بیرون بکشید و سپس ناحیه تزریق را آزاد کنید.

• پس از اتمام تزریق سرنگ و سوزنش را با دقت در غلافش بگذارید و آن را در جای مناسبی دور بریزید و دفعش کنید.

• نوبت های تزریق بعدی را به صورت یک در میان در سمت چپ یا راست تزریق کنید... یعنی اگر دیروز در سمت راست شکم تزریق انجام شد امروز باید در سمت چپ تزریق صورت بگیرد و همینطور به تناوب ادامه می‌یابد.

• اگر چه در سایر نقاط نیز می‌توان تزریق را انجام داد مثلا در عضله بازو، اما در کناره‌های سطح شکم بعلت جذب سریع دارو محل مناسبی برای تزریق می‌باشند.

• اگر احيانا تزریق گلکزان بجای شکم در ناحیه بازو صورت گرفت باید این تزریق با زاویه ۴۵ درجه صورت بگیرد زیرا بافت زیر جلد بازو بسیار کمتر از شکم بوده و در تزریق ۹۰ درجه احتمال ورود دارو به عضله وجود دارد که ممنوع می‌باشد.

• در صورت فراموش شدن یک نوبت تزریق به محض اینکه بخاطر آوردید هر چه سریعتر آن وعده را تزریق کرده و نوبت بعدی را با فاصله ۲۱ تا ۲۴ ساعت بعد دریافت کنید.